

Albert Sagués (Barcelona, 1967) és economista, assessor fiscal i financer. Professor associat de la Universitat Pompeu Fabra i soci de l'empresa TGG Legal. En aquesta entrevista analitza el rerefons de l'avantprojecte de llei de reforma tributària que ha presentat l'executiu espanyol, que titlla de "joc de trilers" i de "campanya de comunicació" de Rajoy per a les eleccions del 2015.

“Madrid utilitzarà la reforma fiscal per recentralitzar competències autonòmiques”

Parlaríeu de reforma fiscal o de retocs fiscals improvisats en precampanya electoral?

—Potser m'equivoco, però estic convençut que el Govern espanyol està treballant amb les dades econòmiques actuals, sense tenir en compte un possible creixement, i ha pensat què pot fer per moure-ho tot però que la recaptació sigui com a mínim la mateixa. Per tant, la suposada reforma fiscal és només un engany i, a més, algunes modificacions que Madrid pretén incloure atempten contra lleis que donaven garanties al ciutadà.

—A què us referiu?

—Per exemple, quan vens un pis, no es poden calcular els impostos sobre el benefici fent una resta simple entre preu de venda i preu de compra, perquè si vam comprar el pis l'any 2002 i ens va costar 100.000 euros, no són 100.000 euros a data d'avui, per tant cal corregir la inflació convertint el preu de compra a un valor actual. Es carreguen els coeficients de batiment que havia implantat el Govern de Felipe González, que feien que les plusvàlues tributessin menys, i això equival a un augment de la pressió fiscal. I un altre engany, Montoro diu que baixen les taules de renda, però si les taules de renda no les han modificat des de fa quatre anys! Si tens un sou de 2.000 euros i cada any et revisen el sou amb la inflació i te l'apugen un 2% anual, però si no modifiquen les taules de renda representa que ets més ric, i per tant, t'incrementen la pressió fiscal. Són uns trilers, ho remenen tot per intentar

deixar-ho tot igual i creen una confusió monumental en el ciutadà.

—El 2015 hi ha eleccions municipals i espanyoles, i el missatge que qualla és que la pressió fiscal es reduirà i que els ciutadans tindran més diners a la butxaca per consumir...

—És una campanya de comunicació de les bones! Rajoy pot sortir a la tele i dir que tots els espanyols s'estalviaran impostos i aquí no passa res, encara que sigui fals perquè després els seus càlculs no quadren per enlloc. És una rentada de cara molt ben pensada exclusivament per al cycle electoral del 2015.

—Tampoc no és una reforma ideològica des del punt de vista de dreta-esquerra?

—En absolut, perquè no hi ha marge per a aquests matisos. En economia només hi ha dues polítiques, la fiscal i la monetària. La fiscal és ingressos i despesa pública, i si el PP vol guanyar les eleccions, ha de fer alguna cosa amb aquests paràmetres: o retalla despesa pública o incrementa els ingressos per la via dels impostos, perquè Brussel·les no permet més endeutament públic. La

monetària és a mans del Banc Central Europeu i de la UE, el Govern espanyol no hi pot intervenir. Si Madrid rebaixa els ingressos per impostos, com finança la despesa pública? Ja no hi ha ideologia econòmica, però sí ideologia política.

—Essent malpensats, pot centrifugar les retallades de pressupost cap a les comunitats autònomes amb competències cedides.

—Exactament, i en conseqüència, Madrid podrà dir que les comunitats autònomes no poden reduir el seu dèficit i en canvi el Govern espanyol sí que s'hi esforça i ho aconsegueix. Madrid dirà que és molt més bon gestor que les comunitats autònomes i que la mala gestió dels territoris és la prova que cal eliminar duplicitats. Madrid utilitzarà la reforma fiscal per recentralitzar competències autonòmiques. Estan aconseguint, per la via financera, allò que el PP ha volgut sempre, eliminar o recuperar competències. Estratègicament ho està fent molt bé. No s'entén que el Govern espanyol pugui reduir el dèficit com l'ha reduït i que les comunitats autònomes no ho aconsegueixin. Si un territori té unes competències cedides però l'Estat no li transfereix diners, o a través del FLA tampoc no li arriben, l'està escanyant financerament, l'obliga a endeutar-se o a demanar un préstec a l'Estat a interessos elevats. I aleshores és quan Madrid diu que Catalunya malgasta, que cal tancar Canal 9, etc.

—És una reforma política, aleshores?

“Al final, a tots ens agrada la picaresca, buscar una escletxa, el Lazarillo de Tormes...”

JORDI PLAY

—Claríssimament.

—Tot i que es tracta només d'un avantprojecte de llei de reforma tributària, hi ha modificacions en l'IRPF que donen lloc a confusió sobre el seu impacte real en el ciutadà. Qui se'n beneficiarà principalment?

—Les rendes salarials tindran un estalvi, tot i que serà mínim, perquè al final, fent el còmput d'allò que estalvies i allò que deixa de desgravar, com els lloguers o la tributació de les indemnitzacions per acomiadament, alguns en sortiran beneficiats i d'altres gairebé ni ho percebran. Qui té les dades per conèixer l'impacte real sobre els ciutadans? Hisenda, però no les fa públiques. No sabem quants contribuents es desgraven lloguer i quins nivells d'ingressos tenen, però Hisenda ja ha fet les seves simulacions i càlculs per tal que tot sigui un joc de trilers i no perdin diners en aquesta operació de maquillatge electoral. Saben també que en la fiscalitat de l'estalvi, en la part més alta es tributa un 27%, però saben que la gent que té diners ho té en un fons d'inversió, que tributa a l'1%, o en una societat. Al final, qui acaba rebent és l'assalariat de renda mitjana, que no té marge de maniobra fiscal i que es beneficia menys de les reformes.

—La classe mitjana torna a ser l'ase dels cops?

—Els petits estalviadors i les rendes salarials són els que ja sortien perdent, i amb aquesta reforma tornen a perdre-hi perquè és una altra oportunitat perduda de reformar la fiscalitat de manera seriosa. I amb tots els meus respectes pel professor Lagares, que no em parlin de l'informe Lagares, perquè són un grup de iaïos entranyables que en saben molt i van ser molt bons a la seva època, però ara les coses han canviat molt. Hi ha gent jove brillant que podria ajudar a plantejar una reforma seriosa i consensuada.

—De moment, aquest avantprojecte no ha estat ni consultat amb l'oposició ni amb sindicats ni cap altre agent social. Ni tan sols amb Brussel·les. El PP té majoria absoluta i no ho necessita.

—Però no pot ser que cada vegada que hi ha canvi de Govern es modifica l'educació i la fiscalitat! Mirem França i Alemanya, tenen una fiscalitat que pot ser millor o pitjor, però no està sotmesa al canvi permanent i ofereix seguretat als inversors i als ciutadans. En tot cas,

penso que cal una reforma fiscal a nivell global, perquè el que no pot ser és tenir un sistema fiscal que a la majoria de països civilitzats encara està basat en el segle XIX, de comerç i mercaderies, quan resulta que operem en una economia financera.

—Penseu que els Estats de la UE estarien disposats a cedir també la sobirania fiscal?

—És molt complex, però s'ha de ser valent, perquè ara diguem-li a Merkel, Hollande o Rajoy que la política fiscal també la farà Brussel·les, i que aleshores ells només cal que es dediquin a administrar la despesa, perquè l'ingrés el marcaria Europa. Per exemple, la llei d'IVA és comuna a la UE, però els Estats han aconseguit que els tipus siguin diferents a cada país.

—La proposta de maquillatge fiscal que proposa Rajoy no va en la línia de resoldre el dèficit públic com dicta Brussel·les. Fins a quin punt la UE podrà parar els peus a l'executiu espanyol quan arribi el moment d'aplicar la nova llei de reforma tributària?

—Brussel·les ha d'estar molt dolguda, perquè el gran problema que tenia Espanya, la prima de risc, ha passat de forma esquizofrènica del 7% i a punt de fer fallida, a nivells de l'1% o menys, com la d'Alemanya. I això és perquè el BCE ha dit que posarà els diners que calgui perquè Espanya se salvi. Puja la confiança i baixa la prima de risc, d'acord. Si jo fos el BCE i la UE, m'emprenyaria molt si Espanya, de forma unilateral, i perquè vénen eleccions, aprova una reforma fiscal que no hem consensuat. Però el Govern espanyol està tan tranquil, dient que ja aniran a Europa a explicar-los la reforma, que segur que ho entendran...

—Preveieu una nova pujada d'impostos a curt termini, encara que el ministre Montoro ho hagi negat?

—Es comença a veure una sortida de la crisi, però penso que d'una manera més estricta i consensuada podríem sortir abans de la crisi havent fet una modificació fiscal més raonable, que ens permetés destinar més recursos a problemes com l'atur. Aquesta reforma no planteja ni una sola política d'ocupació clara ni incentiu potent perquè les empreses contractin treballadors. És pur màrqueting, ho fan en el moment just, saben que les rebaixes fiscals sempre són ben rebudes per la societat. I com

“Amb la reforma, Madrid vol remoure-ho tot sense canviar res, pur màrqueting”

que no hi ha oposició, perquè el PSOE ha quedat escapçat, el PP tindrà via lliure i no haurà de fer cap concessió.

—Per contra, sí que s'abaixa el tipus de referència de l'impost de societats de grans empreses, que passarà a ser el mateix que el de les pimes. Fiscalment té sentit?

—La petita i mitjana empresa sempre pagarà impostos aquí i no es podrà escapar. Però agafem les empreses de l'IBEX, el benefici que declaren i la partida d'impost de societats, no dona un 30% ni bojos, perquè tenen tota mena d'avantatges i incentius. Si són empreses molt grans que tenen part del negoci fora d'Espanya, tenen vies per fer elusió fiscal, que és legal. Quan diuen que Google no paga impostos al seu país d'origen, a Google es parteixen de riure, perquè és del tot legal, una altra cosa és que moralment sigui qüestionable.

—El frau fiscal és un problema greu a l'Estat espanyol, i aquest avantprojecte no contempla mesures per lluitar-hi en contra.

—Això que han fet és continuar esprement els qui paguen, i no han fet res per poder atacar la bossa de frau. Espanya s'inventa que el frau és del 20%, però no ho saben, perquè el sistema que han muntat està pensat per fer pagar a qui declara, que no pot escatimar ni un euro perquè forma part d'un sistema informàtic que ho permet saber tot. Però qui sap realment com funciona el sistema, se'n pot mantenir al marge totalment, i Hisenda no l'anirà a buscar perquè no en sap res, d'ell.

—Hisenda podria controlar aquesta gent, si ho volgués de debò?

—I tant, només cal que surti al carrer! Però sobre si hi ha frau o no, la societat també ha de fer una reflexió. És bona, la famosa excusa que si els polítics malgasten els diners i són corruptes, per què he de pagar jo, i quan ells administrin bé els meus diners, jo també pagaré? A nivell educatiu cal corregir coses com que els nanos que acaben l'ESO no saben què vol dir demanar un préstec o una hipoteca, equilibrar ingressos i

despeses en una economia familiar o quins impostos cal pagar. I d'altra banda, s'ha d'educar la gent perquè tingui consciència de què vol dir pagar impostos i què es fa amb els seus impostos. I potser d'aquí a tres o quatre generacions canvia. Abans anàvem amb moto sense casc, i ara és impensable circular en moto sense casc, i si veus algú, penses que és boig i imprudent. És una qüestió d'aprenentatge, tot es pot reconduir, però s'ha de fer bé. Entenc que és molt difícil resistir-se, si et pregunten si vols pagar per una jaqueta 100 euros o 121 amb IVA. Però pensem una mica més enllà, perquè al final són diners que es deixen de recaptar i que després no repercutiran en el benestar de la societat. Perquè resulta que al final, a tots ens agrada la picaresca, buscar una escletxa, el Lazarillo de Tormes...

—Però per al ciutadà corrent que amb prou feines arriba a final de mes és difícil, sobretot quan veu corrupció a tot arreu, amnisties fiscals, l'evasió fiscal com una via per als més llestos

i poderosos... Teniu cap recepta, en aquest sentit?

—Hisenda està molt allunyada del contribuent, és una mena de gran germà que et vigila on els inspectors no surten del seu despatx enganxats a una pantalla d'ordinador observant dades creuades. Només en pots esperar un càstig, una coacció. Però no és un ens que intenti col·laborar pel bé de tots i actua amb molta opacitat i confon el contribuent. Tot plegat provoca un gran recel dels ciutadans envers l'administració tributària, que és vista com una policia fiscal. Si tothom canvia d'actitud, serà més fàcil arraconar els que estan fent frau, perquè començaran a ser mal vistos i la mateixa societat ajudarà Hisenda a lluitar contra ells.

—La mateixa administració espanyola és prou laxa, amb els defraudadors.

—Però a la societat també hi ha molta demagògia, amb el suposat frau.

—Què voleu dir?

—Per exemple, amb les SICAV. Jo sóc conseller d'una SICAV i quan es diu que són tan dolentes, em quedo astorat. Perquè les SICAV paguen l'1% d'impost de societats? Molt bé, un fons d'inversió en una entitat financera també tributa a l'1%. Quina és la diferència? Fiscalment, cap. Sí que és veritat que la SICAV és més personalitzada. Tu vols un vehicle per portar els teus estalvis: si ets pobre, vas en autobús amb molta altra gent que no coneixes, i si tens més diners, vas en taxi (SICAV). Però penseu que si tens una SICAV pots veure quins diners tenen posats els altres, i per una qüestió de privacitat, grans patrimonis estan posats en fons d'inversió i ningú no ho qüestiona.

—Potser allò qüestionable és la tributació a l'1%.

—Ho accepto, parlem de l'1% dels fons d'inversió i de les SICAV, i per què la senyora Maria, que té els seus estalvis a La Caixa, ha de pagar un 21%-25% dels seus estalvis, i el que no ho toca pot arribar a beneficiar-se de l'1%. Però és molt fàcil caure en aquests jocs de demagògia. Les SICAV són tan dolentes com ho és un fons d'inversió, no? I algú sap què compra i ven una entitat financera amb els diners que tenim estalviats? No, però no ho critica ningú.

Gemma Aguilera